

Asia: 1/41/2016

Lausuntopyyntö yleisen tietosuoja-asetuksen täytäntöönpanotyöryhmän (TATTI) mietinnöstä ja työryhmän ehdotuksesta hallituksen esitykseksi uudeksi tietosuojalaiksi

1 luku. Yleiset säännökset

Yleiset kommentit

-

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

-

2 luku. Käsittelyn oikeusperuste eräissä tapauksissa

Yleiset kommentit käsittelyn lainmukaisuutta koskevasta 3 §:stä.

-

Yleiset kommentit erityisiä henkilötietoryhmiä koskevasta 5 §:stä ja rikostuomioita ja rikkomuksia koskevasta 6 §:stä.

-

Tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamiseen lapselle sovellettavan ikärajan tulisi olla:

15 vuotta

Ikärajaa koskevat perustelut

Tietosuoja-asetuksen 8 artiklan tarkoituksena on parantaa lasten henkilötietojen käsittelyn suojaa. Tietoyhteiskunnan palveluilla (direktiivi 2015/1535) tarkoitetaan laajasti erilaisia sähköisesti tarjottavia etäpalveluita, myös sellaisia yhteisö- ja ajanvietepalveluita, joista ei makseta vastikkeena rahaa. Näissä palveluissa vastikkeena toimivat henkilötiedot, jotka kuluttaja luovuttaa palveluntarjoajalle kirjautuessaan palveluun. Sosiaalisen median palveluille ja mobiilipeleille on tyypillistä, että mm. henkilötietojen käsittelyyn liittyvät käyttöehdot ovat hyvin pitkiä ja vaikeaselkoisia ja antavat palveluntarjoajalle usein rajoittamattomat mahdollisuudet käyttää

kuluttajan palveluun tuottamaa sisältöä hyväkseen ja toisaalta rajoittavat merkittävästi kuluttajan oikeuksia. Henkilötietojen käsittelyä koskevasta ikärajusta säädettyä tulisi kiinnittää huomiota siihen, minkälaisia ehtoja palveluissa tosiasiallisesti käytetään ja minkä ikäisellä lapsella on kyky ymmärtää niiden sisältö ja merkitys oikeuksiinsa ehdot hyväksyessään. Tässä suhteessa merkitystä ei ole sillä, edellyttääkö palvelun käyttäminen rahallista vastiketta vai ei.

Holhustoimilain 24 §:n mukaan vajaavaltainen voi tehdä oikeustoimia, jotka ovat olosuhteisiin nähden tavanomaisia ja merkitykseltään vähäisiä. Huoltajan suostumuksen tarvetta arvioitaessa otetaan huomioon muun muassa ostajan ikä sekä ostoksen hinta ja laatu. Suostumuksen antamista henkilötietojen käsittelemiseen ei ole yleensä pidettävä tavanomaisena tai merkitykseltään vähäisenä oikeustoimena, kun otetaan huomioon se, miten henkilötietoja on mahdollista palveluntarjoajien käyttöehtojen mukaan käyttää. Siksi tietosuoja-asetuksen tarkoittaman ikärajan pitäisi olla vähintään 15 vuotta.

3 luku. Valvontaviranomainen

Yleiset kommentit suullista käsittelyä seuraamuslautakunnassa koskevasta 16 §:stä

-

Muut yleiset kommentit valvontaviranomaista koskevasta 3 luvusta.

-

4 luku. Oikeusturva ja seuraamukset

Yleiset kommentit käsittelyn viivästymistä koskevasta 23 §:stä.

-

Tulisiko yleisen tietosuoja-asetuksen 83 artiklan mukaisia hallinnollisia sakkoja voida kohdistaa myös viranomaisiin ja julkishallinnon elimiin?

ei

Perustelut

Virkavastuu, hyvän hallinnon vaatimukset ja laillisuusvalvonta muodostavat yhdessä tehokkaan, oikeasuhtaisen ja varoittavan seuraamusjärjestelmän kokonaisuuden, jolla varmistetaan asetuksen toimeenpano viranomaisessa. Viranomaisia koskeva hallinnollinen sakko johtaisi päällekkäisiin seuraamusjärjestelmiin.

Mikäli vastaus hallinnollisten sakkojen kohdistamista viranomaisiin koskevaan kysymykseen on ei, pyydetään esittämään näkemys vaihtoehtoisesta seuraamusjärjestelmästä.

Virkavastuu, hyvän hallinnon vaatimukset ja laillisuusvalvonta muodostavat yhdessä tehokkaan, oikeasuhtaisen ja varoittavan seuraamusjärjestelmän kokonaisuuden, jolla varmistetaan asetuksen toimeenpano viranomaisessa. Viranomaisia koskeva hallinnollinen sakko johtaisi päällekkäisiin seuraamusjärjestelmiin.

Muut yleiset kommentit oikeusturvaa ja seuraamuksia koskevasta 4 luvusta.

-

5 luku. Tietojenkäsittelyn erityistilanteet

Yleiset kommentit henkilötietojen käsittelyä journalistisia, akateemisen, taiteellisen tai kirjallisen ilmaisun tarkoituksia varten koskevasta 27 §:stä.

-

Yleiset kommentit tieteellisiä ja historiallisia tutkimustarkoituksia sekä tilastollisia tarkoituksia varten tapahtuvaa käsittelyä koskevasta poikkeuksista ja suojaustoimista

-

Muut yleiset kommentit tietojenkäsittelyn erityistilanteita koskevasta 5 luvusta.

-

Laki rikoslain 38 luvun 9 §:n ja 10 §:n 3 momentin muuttamisesta

Yleiset kommentit tietosuojarikosta koskevasta 9 §:stä.

-

Muut mahdolliset kommentit

Muita huomioita työryhmän mietinnöstä ja ehdotuksesta hallituksen esitykseksi

Työryhmän eräiden jäsenten ehdotus luonnokseksi laiksi viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain muuttamiseksi

Kilpailu- ja kuluttajavirasto pitää tärkeänä, että yleisen tietosuoja-asetuksen ja julkisuuslain välinen suhde on riittävän täsmällisesti määritelty ja, että viranomaisilla on riittävän selkeät säädökset siitä, kuinka henkilötietoja sisältäviä julkisuuslakiin perustuvia tietopyyntöjä ja tietosuoja-asetukseen perustuvia tietojen tarkastuspyyntöjä toteutetaan. Tiedon tarkastusoikeuden suhde viranomaisia koskeviin salassapitosäädöksiin tulisi määrittää (esim. julkisuuslain salassapitosäännökset, konkreettisesti tilanteessa jossa henkilö pyytää pääsyä omiin tietoihinsa ja tiedot ovat sillä hetkellä salassa pidettäviä JulkL 24.1 §:n 15) kohdan nojalla). Yleisen tietosuoja-asetuksen käsittelyperusteet ovat tulkinnanvaraisia. Viranomaisen on haasteellista tulkita, minkä käsittelyperusteen alaan tietopyynnön tekijän ilmoittama käyttötarkoitus kuuluu. Tiedon käyttötarkoituksen selvittäminen ja/tai henkilötietojen poistaminen isosta asiakirja-aineistosta lisää tietopyynnön käsittelyaikaa viranomaisessa, jonka vuoksi julkisuuslain tietopyyntöihin vastaamisen määräaika tulee pidentää. Tietopyyntöjen toteuttaminen tuhansia asiakirjoja koskevasta materiaaleista henkilötiedot poistamalla lisää tietopyyntöön vastaamisen aikaa ja tarvetta pidentää julkisuuslain mukaista käsittelyaikaa viranomaisessa. Tämä voi myös johtaa lisäresurssien tarpeeseen varsinkin niissä virastoissa, joissa tietopyyntöjen kohteena olevat asiakirja-aineistot sisältävät suuren määrän asiakirjoja.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto pitää tärkeänä, ottaen huomioon ilmeinen tulkinnanvaraisuus yleisen tietosuoja-asetuksen säännöksissä, että asetusta valvovalla viranomaisella on toimivalta ja resurssit antaa ohjeistusta ja konsultaatiota asetuksen käytännön soveltamisesta, jotta tulkintakäytäntö viranomaisissa muodostuisi yhtenäiseksi.

Huomo Heidi
Kilpailu- ja kuluttajavirasto